

У Бъограду 2. Марта 1856.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издавателъ Любомиръ Ш. Ненадовићъ.

ТЕЧ. V.

Свай листъ излази на табаку Вторникъ и Петкомъ. Цѣна му је за три мѣсeca 5, а за пола године 10. цванц. За огласе плаћа се одъ врсте 5, крайц. за трипунтъ.

№ 18.

ПУТОВАНЬ ПРОТИВЪ ВОЛЪ.

Да бы се болѣ разумело прво писмо, морамо овде на вести, да је писацъ писама са сестромъ својомъ био позванъ 20. Јануара 1807. на балъ кодъ графица Амалија одъ Ст. . . у њеној палати у Варшави држаний. Они дођоше и проводише вече весело, како весеље свакомъ одъ срца вијешло. Еръ в тада у Варшави било много замешателства и Француза, и текъ прошло осамъ дана, како је привремена комисија управлjenia постављена, подъ предсѣдательствомъ Малаховскогъ, кога в врлине слабо ко познавао.

Графица одъ Ст. . . је била в то вече као анђео лепа: О беломъ јој вратутрепти је прекрасанъ одъ бисера ѡерданъ, поклонъ, кој је о новој години одъ јака свогъ добила. Такву је и сестра писмонаписа о новој години добила, но садъ га је била заборавила на вратъ метути. Младе саревновательке препираше се, чије је накитъ лепшиј; свака је хтела, да њенъ побѣду одржи. Найпосле навалише обе на писмонаписа, да сестринъ накитъ одма донесе. Сестра дакле даде брату кључъ одъ њеногъ сандучета накитногъ; онъ седи у кола и понта у обиталиште свое.

ПРВО ПИСМО.

У Блонију 21. Јануара 1807.

Свимъ грацијама, међу које и Вам, моя лепа графице, спадате, преклинјемъ Васъ, не срдите се на мене. Место да синоћи Софињи накитъ Вама донесемъ, донео самъ га у Блоније. Али я ћу се још данасъ у Варшаву вратити, и Вама га још ово вече поднети. Я се ползуюмъ досаднимъ ми дугимъ временомъ и једнимъ куриромъ, кој у Варшаву путује, да Вамъ се предварително извинимъ. Вы ћете наравно моју погрешку, што је синоћиа Ваша побѣда одочијна, за неопростиму сматрати и наћи, да се она никако више поправити неможе. Али я васъ молимъ, будите толико милостиви, ово неколико врстїј погледа Вашегъ удостоити, и Вы ћете имати призрење на каznidostojnogъ, кој је збогъ прјатељства грешникъ пре ма Вама постао.

Синоћи узедо Софињи накитъ, и бија у намери у кола попетисе, да Вамъ се вратимъ на балъ, кој сте Вы

лепотомъ својомъ зачинили, кадъ ал слуга ми прјави једногъ францускогъ официра, кога морадо примити. Онъ ми преда једно писмо. Помислите, то је било писмо одъ једногъ одъ младости друга, храброгъ Феликса Л..., кога дванаестъ година видјо писамъ. Онъ је садъ, почемъ је у свимъ Наполеоновимъ војнимъ походима учествовао, старешина једногъ польскогъ полка. Оно гласи: „Текъ што приспѣ у Блоније, известимъ се, да си ты, любезный Јосифе, живъ. Надежда моя, да ћу те у Варшави загрлiti, осути се предъ вратима миље вароши. Еръ кадъ изъ Позена дођо, нађо овде војногъ курира и заповесть, да съ места къ Торну поитамъ. Ако ти је могуће, дођи на једанъ часакъ овамо у Блоније, где ћу се неколико сатија найманъ одмарати. Ко зна, објемо ли још једногодъ на овомъ свету овако близу једанъ другомъ быти. Мы ћемо имати много једанъ другомъ причати. Сутра са зоромъ одпутоваћу.“

Оћете ли ми замерити, лепа графице, што ово важно магновенje писамъ пропустіо, да драгогъ друга, съ којимъ самъ се одавна растао, видимъ! Замолимъ официра, да у моя кола седне, а љикови кони да за нама иду; огрнемъ япунце, и тако пођемъ у место къ олтару любави, на торжество прјатељства.

После непрјатногъ путовања — еръ је путъ врло рђавъ био, а помрчина као тесто, дођемъ у Блоније, кадъ ал мой Феликсе отишао у Сохаџевъ, где га неколико француски генерала очекивају. Но онъ ми је оставио цедуљу, да му тамо слѣдујемъ, где ме на свакіј начинъ очекује. И кадъ самъ већ љуба ради довде дошао, то ћу још кој сатъ и даљи ићи. Само ми је досадно. Једанъ ми конь ове ноћи оронуо, па морамъ поштанске коне узети; а то ће рећи, чекати, докъ у пошти коня буде; еръ је све за војну потребу заузето. Но ипакъ ме обнадеждавају, да ћу за једанъ сатъ поћи моћи.

Здравствуйте, любведостойна. Још једно вече пољубићу вамъ руку.

Вашъ Ј. грофъ одъ В.

ДРУГО ПИСМО.

У Кутну 23. Јануара.

Кадъ отворите ово писмо, и видите да вамъ изъ Кутна пишемъ, Вы се јећете, милостива, већма чудити,

него^т што се я чудимъ, што самъ овде. Судба моя оће да ме предъ вами учини лажомъ, и зато самъ я неутѣшилъ. Шта ћете вы о мени мислiti? И опетъ самъ я найневиній човекъ на свету.

Едино, што ме у овомъ чудномъ догађају тѣши, то је, што самъ се у Сохацеву съ моимъ Феликсомъ срећно састао. Мы падосмо једанъ другомъ на прен съ топлимъ чувствомъ. Нека сладка туга обузе насъ, кадъ се видосмо. Чинило ми се, као да самъ давно преминувшегъ любавника на ономъ свету опетъ къ срцу моме пригрло био.

Вы сте га јамачно познавали. Она живость садъ се стишла. Египетско и шпанско сунце мало му в лице опалило, и масница она надъ левимъ окомъ, коју је у бою съ калабрезцима добио, тако му лепо доликује, да бы ме она люборевнивимъ учинила, да самъ знао, да бы онъ у Варшаву и кодъ Вась на квартиру дошао.

Кадъ доћемъ тамо, а то ће быти сутра, я ћу вамъ читаву историју његовогъ војевана испричати. Боже мой, како се люди у овимъ Наполеоновимъ временима по свима частима света потуцао! То је право преселње народа, и нико неможе рећи, где ће му последње ютро освантити, да ље у Европи, Азији, Америки или Африци. Феликсъ је био дуго при генералштабу, а садъ управља поверенимъ му полкомъ. Онъ је корпусу генерала Ланеа причисљенъ, и као што онъ мисли и уверава, Наполеонъ ће идућегъ лета у Петрограду быти, особито ако се Турци небуду затезали, почемъ су ратъ већъ објавили. То је известно, да је рускиј посланикъ Италијског из Џариграда већъ отишao. Француски генерали, кодъ који је Феликсъ био, говорау, да је после битке кодъ Пултука и Голомина, било јошъ крвавогъ боя кодъ Остроленке, који је у полазу францускогъ оружја испао.

Но доста о политици. Вы ћете већма любопытни быти, да дознате, како самъ я место у Варшаву, садъ овамо у ову проклету једну варошицу дошао? Послушайте ме само. Чіја штета, онога и срамота. Вы ћете се одъ свегъ срца смејти, а и мени ништа друго неостае, него съ вами смејти се, при свемъ томъ, што бы пре имао волю очаявати, што се кодъ вась већъ неналазимъ.

Мы смо јоче у Сохацеву били заједно до неко доба воји, докъ се верастадосмо безъ надежде да ћемо се икадъ видити више. Почекмъ се нисамъ надао, да ћу скоро поштанске коне добити моји, а радъ быја, ако и уморање, што пре у Варшаву повратити се, да вамъ се покасамъ: то ми је Феликсъ својомъ војничкомъ важности и власћу набавио кола за Блонје. Доћоше ми кола съ три добра коня упрегнута. Я притиснемъ јошъ једномъ могъ честитогъ Феликса па прен мое; онъ оде, а затимъ и я.

Ућемъ у кола и огнувши око себе япунце, заклонимъ се завѣсомъ одъ вејвице, и сместимъ се у једанъ край кола, и онако уморање, јеръ прошло ноћи ни тренуо нисамъ, сладко заспимъ, иако ми је седиште тврдо било. Срећанъ самъ, што самъ јошъ водъ куће преко балески аљина, зимњиј капутъ обукао; а ноге самъ, кое су у свилене чараце и танке ципеле обучене биле, сеномъ покрјо, да ми неозебу.

Спавао самъ немирно, ал' санјо прјатно, јеръ сте ви мой санјъ били. О како любведостойномъ, и како добромъ учинјо Вась в богъ уображеніј! какве блажене речи читао самъ я у вашимъ очима! Моя душа била је у вашој; я знадо, што Вы чувствовасте, но я чувствова несравнено више одъ Вась. О, што то само санјъ быша! Кадъ бы сте само знали, дражестна Амалја, какво блаженство Вы проузроковати можете, Вы и у дјействителности небы сте чинили иначе, него као у сну моме.

Колико самъ се годъ пута, лупивши се немилостије главомъ о кола, одъ сна тргао, опетъ су се уморене очи заклопиле, и опетъ сте ме Вы у изгубљено блаженство повраћали. Али кадъ самъ се већъ одъ буновногъ сна отресао, упренастимъ се, кадъ прымѣтић, да је зора забелила. Я самъ мислио, да ћу до повоћи доћи у Блонје. Размакнемъ завѣсе одъ вола и видимъ, да улазимо у варошицу једну, коју досадъ видјо нисамъ.

„Гди смо мы?“ упитамъ кочијаш.

„У Кутну?“ одговори нитковъ сасвимъ ладво, и тераше даљ.

„У Кутну?“ продеремъ се јростно. „Кон те је ћаво, ниткове, терао, да ме у Кутно возишъ? У Блонје, у Блонје јоу я!“

Лупежъ тай, као да је на ушима седио, тераше даљ и найпосле стаде предъ једномъ меаномъ. Сиђо съ кола и я као испребијањ, и ктедо у искушениј доћи, да прогледогъ дечка на сокаку излемамъ. Но онъ увераваше, да му је француски официръ заповедио, да у Кутно вози; онъ је, вели, тако разумео, и на томъ остале; ошину свое уморене коне, па оде.

Одъ меанџије дознамъ, да је безбожниј мой кочијаш изъ Кутна, да је јошъ пре осамъ дана отишao, да донекле возене потреке превози, те су га заръ войници, као што је то кола њи обичай, боемъ и глади нагонили, те имъ је онъ потребе пивове и даљ возити морао; па је онъ садъ улучио ову прилику, ноћу својој кући повратити се, видећи заръ да самъ я Полякъ, а нисамъ ни Французъ ни официръ.

Ово известје оштроумногъ меанџија, нека бы и истини то било, мени ни одъ какве помоћи било нис. Я самъ се налазио у Кутну, и не само у Варшави, него и у Блонје нисамъ. Меанџије ме је тѣшио злочестимъ доручкомъ и добромъ надеждомъ, да ће се наћи прилика за повратакъ у Сохацевъ. Онъ узе на себе, да ми кола наће. Самъ пакъ тумарао самъ онако у свилени чараце по блатавој варошици; но савъ ми је трудъ сустанъ био. Све је за војну службу заузето. Найпосле морадо се понизати, да потражимъ оногъ прогледогъ угурсузу, који ме је овде довезао. Молјо самъ га, и давао самъ новаца, само да ми у Сохацевъ натрагъ одвезе. Но онъ се заклинјаше да су му онай данъ јошъ и кола и коне узети. Меанџије је напротивъ држао, да је угурсузъ тай своя кола некуда на сигурно место сакрјо, да му се више за војну послугу неузму.

Найпосле данасъ састанемъ се съ једнимъ францускимъ инцинир-официромъ, који је кодъ могъ меанџије у квартиру, и съ њиме заключимъ уговоръ. Онъ путује у Кладово а я ћу га дотле пратити; тамо ће ми уступити

свой подвозъ, и дати ми пуномоће, да га као военый подвозъ до Сохацева, а ако ођу и до Блонја и Варшаве видимъ употребимъ. Да бы у томъ сигурни био, я самъ кочјаша ципелама по блату и снегу пешице у Варшаву пођемъ. о томе не само известіо, него и уверіо га, да подвозъ Али добра паметь уздржала ме в одъ ове чезнѣ, учинивъ противъ његове волѣ употребити нећу, но напротивъ да ши ту снажну примѣтбу, да бы осамнаестъ деветнаестъ ћу за њега платити, докле ми потребанъ буде. Морамъ сатій глибати имао.

дакле по найрђавијемъ времену найпре у Кладово ићи, па онда опеть у Кутно повратити се, само како бы до подвоза доћи могао. Еръ ако га не бы до Кладова пратіо, не бы никадъ кола добити могао.

Неописано једно є на селу быти. Наша ослободитељи скупо наплаћу ослобођенѣ. За драге новце јду се леба добити може.

Морамъ веће заключити, иначе бы пошту пропустити. О како завидимъ я овомъ листу, који ће кодъ Вась бити два дана пре одъ мене.

Съ овимъ писмомъ доћиће тамо и друго, на сестру мою упућено, кое самъ јуче писао.

Умирите је и кажите јој, да ћу я зацело прексугтрашетку 1841. године было је 312.710 житеља у той до сада у већемъ степену умложаваћој се вароши.

Съ Богомъ! Умиремъ одъ нестрпленя, што Вась не употребимъ. Толико пута самъ јуче ћипіо био, да у лакимъ временомъ згодомъ врло скопчана, съ изгубљенимъ временомъ и сама изгубљена. Мы смо изъ поузданоија извра дознали, да је на заузимање нашегъ земальскогъ Правительства ц. кр. аустријско Правитељство дозволило, да

Будите здрави! О да бы ваша лепа рука осетила, жаркій полюбаћъ, који вамъ я у духу дасмъ и т. д.

(Далѣ слѣдује)

ПОДГРЂВЦИ.

— У Америци највећа је варошь Ню-јоркъ, и у той вароши, која на обали морской лежи, најживља је у трговини. Године 1786. у Ню-јорку нје выше одъ 23.614. душа было; године 1810. порастло је житељство само на 96.373. али до године 1830. износило је житељство Ню-јорка на 203.007. душа, а после једнаестъ година т. е. при свршетку 1841. године было је 312.710 житеља у той до сада у већемъ степену умложаваћој се вароши.

ДОМАЊЕ и СТРАНЕ НОВОСТИ.

С Р Б ЈА.

Београдъ 1. марта. Данасъ је после подне држава трговачка скупштина у Читалишту, где је г. Дим. Црнобараць Помоћникъ Попечитељства Правосудіја, као Предсједатељ одбора, а потомъ и одъ целе скупштине изабранъ једнодушно за њеногъ Предсједатеља, прочитао сва закључена одбора за побољшање трговине, која је скупштина по дужемъ саветованју примила, и рѣшила да се Высокој. Правитељству поднесу. Съ овимъ је одборъ свој чести пуный задатакъ свршио.

У Београду 1. марта. Сви трговци нашегъ отечества и друга лица, која су имала потребу у ц. кр. аустријској држави прелазити, осећали су велику тегобу и сметњу за свое послове у наредби ц. кр. аустријскогъ Правитељства, по којој никомъ одъ нашихъ лудиј ние било дозвољено, ма на којој пограничној скели у аустријску земљу прећи безъ визе ц. кр. аустријскога конзулатата. По овој наредби морао је сваки, и у найнужнијимъ и преко хитнимъ пословима, или у Београду по визу доћи, или је у своме месту одъ једне поште до друге изчекивати. Лако је себи представити, да се при томе нередко догодити морало, да је на овай начинъ съ тежкомъ мукомъ и ватегомъ набављеный пасошъ и непотребанъ постао, будући је често користи одъ умишљенихъ посла, која је много пута съ временомъ згодомъ врло скопчана, съ изгубљенимъ временомъ и сама изгубљена. Мы смо изъ поузданоија извра дознали, да је на заузимање нашегъ земальскогъ Правитељства ц. кр. аустријско Правитељство дозволило, да

одсадъ сваки вашъ човекъ, ма на којој скели, (осимъ Београда) безъ конзулатске визе, съ обичнымъ пасошемъ србски властіј, у аустријску областъ прелазити може. Ово преиначенје досадъ постојаше уредбе веће и народу циркулирано; али га мы опеть зато непропуштамо и на овај начинъ читајемъ свјetu саобщити, што смо уверени, да ће му се сваки родолубаћъ, и кога се иначе изближе нетично, срдачно обрадовати, и да ће съ нама заједно почувствовати искрену благодарностъ, како према нашемъ земальскомъ Правитељству, што се за олакшицу народну свесрдно заузело; тако и ц. кр. аустријскомъ Правитељству, што је благонаклоно интересе наше трговине уважити изволило.

Београдъ 1. марта. Као што извештавају „Србске Новине“ у броју 37. преставио се у прошлу недељу, 26. Фебруара, у своме месту рођења, Вршцу, г. Јованъ С. Поповићъ, обштенознатый, врстный Списатель Србскій. Онъ је осимъ свогъ свесрбскогъ просветногъ дјействованја као списатељ, нарочито дјествовао на полю просвете и у нашемъ отечеству, где је дуже времена, найпре као Лицейскій Професоръ, а после као Началникъ Одјеленіја при Попечитељству Просвещеніја служио. Вечна му паметъ!

ТУРСКА.

Изъ Марселя телеграфирају подъ 20. Фебруара слѣдујуће: Лада „Бористенесъ“ стигла је у Марсель съ вѣстима изъ Цариграда, кое допиру до 13. Фебруара.

— У Цариграду су европски трговци разложили посланицыма неприлике, у коима се трговина налази. молили су, да се што скорје преустроји новчана система. — Кодъ Цариграда и Варне бѣснила је страшна бура. Велики број лађа у Босфору јако је оштећен, а многе су и сасвим пропале; 17. марта оборила је олуја. — У Самсуну у малой Азии тресла се више пута земља и тије причинија штета врло је знатна. Житељи су побегли изъ свој кућа и станују подъ ведрим небом. — Џена ране јако је пала.

— Изъ Алцира послате су на истокъ две польске батеріје. — Вѣсти изъ Крима допиру до 9. Фебруара. Тамо је била врло ика зима. Павловъ је градић разорен, а карантински је подкопан и лагумисан. Енглези на Криму спремали су се за неку експедицију, кое је цѣље јошта непозната; во сви мысле, да ће Трапезунт бити место, где ће се извести Енглези на суво. — Омер-паша налази се јошта једнако у Редут-Калу; планъ, по комъ бы се имала у Трапезунту сабрати једна повећа отоманска војска, одбачен је на страну. — Нијема изъ Евпаторије одъ 5. Фебруара јављају, да у тамошњој посадној турској војсци јако шкорбут је бѣсни. Даље се опровергава вѣсть, да око 1500 Піемонтеза у болницама цариградским леже. У Еникалу налази се једно на друго само 900 болестника. Ђенерал Вилјамс је дан је у замку за бывшега команданта града Кинбурна Коконовића. Ђенерал Смит преузео је новоје команду надъ Башнобузуцима. — У Варни је 8. Фебруара падао снегъ. Отомански козаци који станују у Шумли, владали су се врло разудано и чинила су нека изступљења противъ војног запта, но тай је немир одма угушен.

— Изъ Смирне пишу „Тристеръ цайтунгу“: „11. Фебруара сазвао је губернаторъ Солиман-паша у конак христијанско и израелитско свештенство, томаче тамошњи конзулат, меџліјске чланове одъ христијанске расе и све выше турске чиновнике, и обнародовао је царскій Хат-Хумаюн одъ 6. Фебруара, односнѣј се на преустројство Турске. Упечатлен је на присутствујуће било је очевидно врло различно. Озбиљно и суморно лице османлија је башь велику радост изјављивало, што се нјојови христијански земљаци съ нјима изјединачавају, а и нјојово као подсмевателно смешење, кое неотично подсећа човека на судбину танзимата. Другче је пакъ упечатлен је учинило то на рају. Найвећа радост и усхићење могло се читати на сваком лицу, нити им је ту радост могло умалити и замутити подсмевателно смешење Турака, почехъ Христијани врло добро знају, да ће она сила, коя је одъ Турака та уступљена права израдила, мотрити и на нјовоје удељованје; у кратко речи, рая је поздравила тай царскій Хат-Хумаюн као зору свога избављена. Едномъ сједомъ грчкомъ члену Мецлиса изнемого је гласъ одъ силногъ унутрашњегъ чувства; тай сједиј старацъ можда се често покоравао самовольству и неправди, и нѣгове одъ радости сузне очи вальда су често горкимъ сузама тuge и болј обливене биле.

О реформама у Турской пишу „Таймс“ слѣдујуће: Многима, који су новоиздани султански Хат-Хумаюн прочитали, чиније се може бити цела ова стварь свимъ голо теоретична и идеална, и сматраје у њој е-

динствено обећава, коя се неће никадъ испунити. Но мы нијмоје тога мишљења. Мы истине неможемо очекивати, да све те велике промене за неколико година видимо удељоване, или да ће и сама деспотична сила моћи најавити непрѣятельске и неизображене народе довести до тога, да је научи достойно цѣнити благотворност слоге, заеднички тежења и цѣлји и слободногъ развитка за све укупно. Будућност, коя је тимъ Ферманомъ у изгледу постављена, готово је наликъ на демократску једнакост, као што влада у Француској и северо-американскимъ државама, и вѣрозаконъ је још слободнији, него и у самој Нѣмачкој и Италији. Добро је на сваки начинъ, што је предположена цѣљь тако високо постављена; јер ће свака дужност бити, да се томе идеалу (угледни) што већма може приближи. Найбољи и најизвѣстнији емство за успеванје и напредакъ други реформа најазимо мы у томе, што ће иностранцима бити дозвољено, да се у Турской насељити и трговину водити могу. Материјалнији предузимателни духъ и растећи саобраћај са западомъ учиниће нужднимъ продужавање ових реформа, кое су тако срећно започете.

— Као што се „Народнимъ новинама“ пише, ужива већъ и босанска рая благотворна дејства нове реформе. Харачъ, коме је рокъ за год. 1856. одавно већъ истекао, још ње никди заискан је премда се то ове године још очекивало.

Изъ Цариграда пишу подъ 13. Фебр. кореспонденту „Семафора“ слѣдујуће:

Турци су врло незадовољни са новимъ Хатишиерифомъ; они веле, да су постали жертва ћаурима. Министри држе сједницу за сједницомъ ради установљења једне банке; и готово је извѣстно, да ће се такова помоћу Ротшилда устроји. Дјеловодитељ ове куће у вепрестаномъ је саобраћају са министрима. — Найновије у Цариграду је гласъ о некој побуни и немиру у чивутской мали. Повода је дало томе убиство једногъ детета. — Колера се у Цариграду опет је појвила.

— Францускомъ листу „Патри“ пишу изъ Цариграда, да су гласови о незадовољству житељства збогъ многопоменуты нове реформе врло претерани, а нарочито да је посве лажно, да се томъ незадовољству имају приписати последњи пожари у Цариграду. По себи се разуме, да Турци башь нису толико задовољни, што се рају толика права дају, али то незадовољство изјављивано је единствено гунђанемъ и тешканемъ, а притомъ је и остало. По провинцијама, где је раздраженост већа, и где се лако немира и изступљења догодити могу, наређено је су најстрожје мере.

— Изъ Цариграда јављају парижкоти „Преси“ подъ 9. Фебр. неке појединости о често-поменутомъ писму Омер-паше, у комъ је онъ подносио Султану оставку. Турски се војсковођа горко тужи на то, што правительство ништа не предузима за његово оправданје противу толики нападањији стране листова, и што на та нападања неодговара; његова честь зактева, да се стане стварј свету на углед постави. „Сваки куриръ“, вели онъ у писму, „доноси ми листове, у коима се цела одговорност за падење Карса и за безуспѣшну војну у Мингрелији на ме-

не баца, а изъ Цариграда нисамъ викадъ ни једно словце (польскъ). г.) изъ 9-те дивизије на высинама ингерманскимъ добио, одкуда бы увидити могао, да ли и правительство тако мисли или не. Я ту одговорност непримамъ." Омер-паша заключава съ тимъ речима, да ако се нѣму недозволи правдати се, да је онъ рѣшио оставити турску службу и отићи у Америку. То је писмо учинило кодъ высоке Порте велико упечатљиње, но зато је опетъ одма једногласно заключено, да сердара понуде, да остане на своме мѣсту. То је заключен ћ од Султана потврђено и једна је лађа послата у Трапезунт са найучтивијимъ одбјављенимъ нѣгове поднешене оставке.

РУСИЈА.

Изъ Петробурга пишу подъ 14. Фебр. једнимъ немачкимъ новинама слѣдујуће: "Одкај је одъ стране правительства наложено пресси, да буде уздржателна, одъ тогъ су времена ратомъ дишнући песмотворцы као што су Глинка, Горянновъ, Віяземскій и т. д. бацили своју лиру на страпу, и „Северна пчела“ до неба узноси дѣло мира, и рада је садъ, да Русија унутрашњимъ развиткомъ и богатствомъ прво мѣсто у Европи заузме. Међутимъ се спремана ратна и одбранитељне мѣре непрекидно настављају. Воени команданти на северу, Бергъ, Грабе, и Северсъ који су концемъ прошле године на војнији сајам у Петробургъ позвани ћили, повратили се, почемъ су своя извѣстја за пропилу годину поднели, по већој части на свое опредѣленје, и то съ онаквимъ истымъ налозима и настављенама као и прошле године. Вицеадмирал и команданти морски градова Свеаборга, Хелзингфорса и Кронштата, морске војске и целе руске источноморске флоте тако живо предузимају одбранитељне мѣре, као да су непріјатељске лађе већ крозъ Белтъ ушли. Морски знаци и стубови свуда се дужу обала морски уклавају. Јуче намъ јављају изъ Кронштата, да се морски исполини (т. ј. градне линејне лађе) одъ своје зиме одеће лоште, чисте, ките и опремају. Морска је војска у највећој дѣлателности. Па и самъ велики кнез Константинъ надгледа непрекидно, како и у колико послови успѣвају. Војска за обрану морски обала већ пролази овуда и иде на своје штаџе у финскиј заливъ. Време између започетогъ бродопловства и предстојеће морске блокаде употребиле су неке са солю и виномъ натоварене лађе, да отиду у Балтишпортъ и Мемелъ. Већ је и пре јављено је по телеграфу, да ће доћи овамо једна лађа изъ Либека, натоварена францускимъ виномъ у вредности 50.000 талира.

— О јачини и разделеню руске војске на Криму м. Јнуара, доноси намъ једанъ „Таймс“-овъ кореспондент изъ енглескогъ стана, који вели, да је то изъ поуздане руке дознао, слѣдујуће извѣстје:

Мѣсеца Јнуара стаяла је слѣдујућа руска војска на тавришкі земљи: III. корпусъ подъ ћенераломъ Сухозанетомъ саставећи се: а) изъ 7-ме дивизије (резерве) на горњемъ Белбеку: 9600 пешака са 36 топова (полкови Смоленскъ, Мохилевъ, Витебскъ и Полоцкъ). б) изъ 7-ме дивизије (дѣјствујуће војске) кодъ Коралеса, съ истимъ бројемъ војника и истимъ полковима. в) изъ 8-ме дивизије на Макензіјскомъ брдоравнију, 9600 момака съ 36 топова (полкови Дибићъ, Кременугъ Пултова и Александровичевъ).

г.) изъ 9-те дивизије на высинама ингерманскимъ съ истимъ бројемъ војника (полкови Елени, Севастополски, Бранскъ и Еривань). — IV. корпусъ подъ ћенераломъ Остен-Сакеномъ састави се а) изъ 10-те дивизије на Качи са 9600 пешака и 36 топова (полкови Екатеринбургъ, Тоболскъ, Томскъ и Коливанскъ) б) изъ 11-те дивизије на макензіјскимъ высинама, (полкови Зеленгинскій, Якуцкъ, Охаоцкъ, и Камчатка. в) изъ 12-те дивизије на Јоцабу (полкови Азовъ, Днѣперъ, Украина и Одеса). — Свакиј полкъ има четири батальона по 600 момака, а између четири батальона налази се свакадъ по једанъ батальонъ одъ милиције.

И тако једна суја пешака износи 67.000 момака са 252 топа. Свакиј топъ има 15 топција и 15 коня; је износи 3750 топција и толико исто коня; дакле број пешака и топција 60.780 момака. — Јачина целе на Криму стоји руске конњице износи 15.000 конјаника, који су овако подељени: 4 полка свакиј по 602 конјаника са 8 топова и 108 топцијски коня подъ вијаземъ Радзивиломъ кодъ Евпаторије; 3 полка драгона, свакиј по 800 конјаника са 8 топова и 108 топцијски коня, подъ ћенераломъ Монтрезоромъ кодъ Перекопа; најпосле подъ ћенераломъ Врангеломъ 1, 2, и 3-ћиј драгонски полкъ, свакиј по 800 момака, кодъ Евпаторије, Алмакермана и Крча. Подъ истимъ ћенераломъ стоји: 10 козачки полкова, 3 козачке батерије и 2 хусарска полка у Симферополју. Сви ти полкови скупа износе 15.000 конјаника са исто толико коня. Сва војска на Криму износи 85.780 момака са 18.780 коня. — Но осимъ тога стоји Евпаторије две дивизије гранадира, а кодъ Арабата Каффе, и т. д. милиција и прноморски козаци (пѣшацји). — А изванъ Кrima веле да је овако подељена руска војска: I. корпусъ кодъ Исаилова II. кодъ Николајева; V. у Украини; VI. такође кодъ Николајева; гвардије и гренадири (изузимајући напоменуте две дивизије) стоје одъ части у Польској, а одъ части сачинијају северну војску у провинцијама на источномъ мору.

ФРАНЦУСКА.

Једанъ дописатељ „Келнише цайтунга“ доноси изъ Париза једну вѣсть, за коју намъ онъ стоји добаръ, но коју мы нећемо за готово да примимо. Она гласи овако: „Папа је примје понуђено кумство царскога потомка и да ће онъ једногъ одъ своиј кардинала као свога мѣстозаступника послати. Кума пакъ быће удова краљица шведска, која је, као што је познато, родомъ французкиња, и која је остала вѣрна католичкомъ закону. Крштен је догодиће се Юніја мѣсцеца и я не несумњамъ, да ће се може быти довде и самъ папа рѣшити, да лично у Паризъ отиде.

— У Паризу 21. Фебр. Данасъ је држало законодавство тѣло својо прву сједницу. Грофъ Мориј отворио је и сту са слѣдујућомъ бесѣдомъ:

„Господо! Просто је а једно достойно разлаганје положења Француске, које се јоће разумели, морало је узхитити ваше отечестволюбје. Савъ народный поносије, који у срцу вашемъ подранојете, морао је осећати највеће удовољство и удовлетворење. И доиста, какова је добродѣтель Француској оскуђевала? Она се показала

кас вѣрный и честный саюзникъ; она є водила рать снажно, постоянно, триельиво, некористолюбиво и човечко. Но у исто време била є она мирна, радина, гостолюбива и издашина. Она є одржала такође и једну моралну побѣду, коя јошь много више важи него она користь, коју освајање подає, она є сирћь задобила симпатије и поверићи целога света. Ако ми є слободно казати, има се то захвалити нарочито томе обстоятельству, што су на престолу два противположена свойства сѣднина: енергіја и умѣреность. Ово неколико сајны година, кое су Француску опетъ на прво мѣсто између народа поставиле, заузеће знаменито мѣсто у повѣстници. Вами, господо моя, припада великиј дѣо те заслуге, јеръ вы сте цара у найодсудніјимъ и найнеизгодніјимъ часовима снажно подпомагали. Надаймо се, да ће увиђенъ и човечно мышљенъ оны избрани мужева, који су се на конференције скучили, успѣти у томе, да све незгоде изравнају и да страданју Европе границе положе. Но при свемъ томъ обећавамо се мы цару, увѣрени о любави и стараније његовомъ за свой народъ, и о брижљивости његовой за народнимъ достоинствомъ и интересима, обећавамо се, велимъ, јошь унапредъ, да се на насъ поуздати може, па ма се шта догодило."

— Конференције држе данасъ свою четврту сѣдницу. Ова є трајала више одъ четири сата.

— Као што се разноси гласъ, добила є дивизіја Люжи-Пелисакъ заповѣсть, да буде спремна за истокъ. По изданыњу налогизма мораће јошь пре свршетка Марта мѣсцеца сва одѣлена ове дивизіје већь на путу быти. Говори се даљ, да є издана заповѣсть и онимъ полковима, који су се имали изъ Кrima вратити у Француску, да засадъ јошь остану тамо; за главни узорокъ овы мѣра наводи се то, што су шкорбутъ и тифусне болести наново препунили француске болнице на истоку. Кажу да француска војска има 15.000 војника по болницима, ноды бы нуждно била само промена воздуха и ране.

Изъ Париза о грофу Орлову пишу новине слѣдуюће: „Овде се засада само о рускомъ пуномоћнику грофу Орлову свуда говори. Све живо одушевљено є за њега и свакъ є радъ да га види, и са сви страна навалоје светъ у оне театре и на она места, где се може онъ видити. Грофъ є врло личанъ човекъ и према свои 70 година изгледа младоликъ; високъ є и крупанъ као годъ што є био покойный његовъ царъ и приятель. Изгледъ є његовъ заповѣдаоћиј. Његова є коса густа и проседа. Чертите његовогъ лица пріятне су, лепе и пуне духа. У целомъ Паризу разпрострео се гласъ, да є грофъ као Херкулесъ якъ, и признају да є ячји у рукама одъ оногъ саксонскогъ маршала, што є могао конјику подковицу да превије. О той ячини грофа Орлова зато Паризъ тако много говори, јеръ једногъ дана давао є грофъ ручакъ, при комъ једна одъ позваны гospojia много є хвалила једну виту цвећа, коя є на асталу у учиши стаяла; одма грофъ Орловъ извади цвеће да поклони той гospojia, али кадъ примѣти да є цвеће одъ воде, у којој є стајало, мокро, узче одма једанъ сребрни позлаћенъ танчијръ, и као да є танчијръ одъ воска а не одъ сребра, увѣ га на подобје левка, по томъ метне у њега цвеће и тако преда гospiji. —

ПОЛИТИЧНИЙ ПРЕГЛЕДЪ.

У Паризу 21. Фебруара. Чудноватый духъ противности влада између два саюзна народа! „Таймс“ органъ енглескогъ отмѣніјегъ грађанства, налази, да є престолна бесѣда цара Наполеона одвећь миролюбива, напротивъ паризки грађани окунућили су главе и бое се, да се изъ рѣчји ныјовогъ владаоца не изроди обновленїј рата.

Но у томъ смотреню претерује се и у Француској и у Енглеској. Царь се држао у онимъ границама, кое му є положај и станъ ствариј наложило, кое є станъ истине пуно надежде, и пуно добре вѣројатности, но даљ ништа. Онъ познае добро волю и озбиљностъ Русије њако заключеню мира, онъ припознае Русији дипломатско поштено, разгласујући у исто време честь љеногъ оружја предъ целомъ Францускомъ. Онъ увѣрава, да су сви, слѣдователно и руски и енглески пуномоћници испуњени духомъ правичности и умѣрености, па и онъ самъ, као поглаваръ и руководитељ овогъ противу-русскогъ савеза оснива на томе надежду повольногъ исхода ове конференције, но даљ ништа одъ надежде. Догодъ ће миръ извѣстанъ, мора Француска быти спремна, да тргне ћако ново мачъ. Гди су дакле та заблуђења, коя „Таймс“ наводи? Гди є дакле овай жалостный изгледъ, који парничанима надежду ныјову обара?

Царь є францускіј пуномоћнике лично и повторијело чуо; онъ є човекъ, одъ чијегъ бистроуміј и оштроте свакиј доволно доказа има, и притомъ дају три конференцијална протокола доволно свѣдомства о мышљеню пуномоћника. Онъ є дакле найвећима у стану, да изрече пресуду о духу конференције, и његова є пресуда повольна.

А што є овдашниј светъ при свемъ томъ опетъ ожалошћенъ и неразположенъ, томе вали тражити узорокъ у прекомѣрнимъ и претеранимъ надеждама, кое є „Ендерандансъ белжъ“, побудио, коя се и у ючерашињемъ белгіјскимъ листовима одржавају, но кое француски полузванични листови поричу. То се заблућенъ повторава и у једномъ допису „Емансијасионъ белжъ“, о коме се листу мислило, да є правительственный органъ. Очевидно є, да су оба ова белгіјска Журнала изъ јеногъ истогъ извора и съ једномъ истомъ намѣромъ преварена, и тако та обмана иде све даљ и даљ.

И предсѣдатель законодавногъ тѣла, г. Мори, изговорио є данасъ при устројеню камера једну бесѣду, кој є онимъ истимъ духомъ дисала, као и царева, то єсть, нити є превелико узданъ и ваданъ утврђивао, нити є вѣројатность мира у сумњу доводио.

Немогућностъ оцечногъ и извѣстногъ увѣравања основана є у самомъ стану ствариј. Пуномоћници скучили су се данасъ на четврту сѣдницу конференције, они претресају найважнијо и найозбиљнијо точку, и сваки зна врло добро, да то ће лако стварь, и да се то нерѣшава тако олако. Сваки ће ту гледати да одржи своју позицију. То ће ништа друго него парница, коя ће се окончати са обестранимъ попуштанјемъ. Протоколи конференције дођиће позднје на видикъ, и пуномоћници дужни су то својој собственой чести и чести својиј правительства, да докажу Европи, како су они свое налоге и свой

задатакъ вѣрно и поштено испунили. Пытана, коя имаю задатакъ, да чуваю и обезбѣде будущій миръ Европе, не дао се тако лако пресећи. Единствено у начелима и у духу, коимъ дину сви членови овогъ дипломатскогъ сaborа, лежи наданъ успѣха; а у нуждномъ и тегобномъ течео ове ствари лежа немогућност или поне тешкоћа, да се за овай успѣхъ јошъ сада сметвуе.

При дубокой таинствености, коя конференција на са-
ботована окружава, рађаю се разни гласови у толико
лакше. Мы ји за такове (т. е. за голе гласове) сматрамо,
но уедно примѣчавамо, да се они разносе и по найви-
шимъ дружественимъ круговима. Нарочито одъ грофа
Орлова наводе найвише рѣчі и многое вѣгове изражас.
Тако веле, да је онъ одма у другој сѣдници пребаџио гро-
фу Кавуру њгово превелико разметанъ съ тимъ одпри-
вике изражасемъ, да се управо само западне сile могу сма-
трати за уврећене и могу имати право на удовлетворе-
ње, а не Сардинија, кое је участіе у овомъ рату одъ тако
маловажногъ утицаја било.

А говори се такође, кое је доста вѣроятно, да је
грофъ Орловъ зактевао, да се за време примирја пре-
стане одъ разоравана Севастополя, почемъ Руси збогъ
примирја несмedu томе на путь стати.

Найпосле говори се, да је на прошлой (т. е. трећој)
сѣдници допунљиво и исправљиво пытанъ о расправи гра-
нице Бесарабије.

У Бечу 25. Фебруара.

Четврта конференцијална сѣдница, коя је 21. Фебруа-
ра држана, дае парискимъ дописателима повода къ раз-
личномъ размышљању. Но готово сви веле одъ прили-
ке: „Я истина неизнамъ, али я самъ извѣстно увѣренъ.“
(Je ne le sais pas, mais j'en suis sûr.). Изражан руски пу-
номоћника, веле, да су све миролюбиви. Руси ође Карсъ
да врате Турцима, и говори се и то, да се Русија одре-
кала права, градити ратне лађе у пристаништу Николаев-
скомъ. И противъ сѣдинаванja оба подунавска княже-
ства немају Руси ништа. Руси даље обвезали су се, да отиду са турске земље онда, кадъ и сајоузници и т. д.

„Ле Норъ“ признае до душе, да се онъ преваро,
што је онъ као и „Ендепанданс“ мыслјо, да је дѣло ми-
ра на конференцијама тако далеко поступило, но при-
свемъ томъ сматра онъ миръ за извѣстанъ.

„Крониклу“ телеграфирао изъ Париза подъ 21. Фе-
бруара у вече слѣдуюће: „Говори се, да ће азијско пы-
танъ быти једно одъ найтежи. Сајоузне сile поставиће
сирѣчъ зактеванъ, да се руски градови, кои Турской съ
азијске стране грозе, поруше. Но почемъ се ова точ-
ка у аустријскимъ предлогима несадржава, зато се Русија
неће сматрати за обвезану, да на то пристане.“

У Бечу 25. Фебруара.

Таинствено ћутање, кое дипломата о дѣланю париз-
ки конференција наблюдавају, до душе јошъ ње узнеми-
равајуће, будући рокъ примирја излази текъ 19. Марта:
али у тренутку, кадъ се тако велики и важни интереси
рѣшавају, такова неизвѣстност доиста ќе башъ врло
прѣтна, и то се ясно увиђа изъ промена и колебања ев-
ропски берза.

Найновије становъ ствариј одприлике је ово: Прелими-
нарни миръ јошъ ќе подписанъ, при свемъ томъ, што

се неки листови изъ петнадесетога утинију, да томе про-
тивно докажу, него је само бечкіј протоколъ подписанъ.

Испитаймо и претресимо точке, о коима се члено-
ви конференција споразумети морају, пре него што ства-
ри дотле доспеду, као што су белгиски листови изъ пре-
велике ревности по целомъ свету разтрубили. — Ту се
ради о неутралисању прнога мора, о расправи граница у
Бесарабији, о закавказскимъ тврдинама и о покровитељ-
ству надъ Грчкомъ.

То су доиста такова пытана, коя се немогу на браз-
руку и на двоје на троје решити, и мы зато и велимо, да
је за разрешење њиво потребно повише времена.

Велика дипломатска вѣштина барона Брунова и уз-
хитителна прятност грофа Орлова дала је рускимъ пу-
номоћницима некиј видъ преваге и надмоћија, коме на
лордъ Кларендонъ, а јошь много мањи грофъ Валевскиј
доскочили немогу, чега се ради Русија и нада, да ће умог-
омъ којему успѣти. У осталомъ изражан руски пу-
номоћник врло су миролюбиви, и отудъ се рађа надеж-
да за успѣшије и брже напредованје преговора.

Што се пакъ тиче горенаведене точкѣ, кое бы се
найпре имало решити, о њима влада у полузваничнимъ
листовима Енглеске и Француске пайвећа противност.

„Найпре ће се, вели „Морнингъ постъ“ пайтежа и
найзаплетеніј пытана решити, сирѣчъ неутралисање пр-
нога мора, и дodata условија, на која се пета точка од-
носи. Судбина Николајева решиће се заједно са неутра-
лизацијомъ прнога мора. Но будући је ово пытанъ са тре-
ћомъ точкомъ у свези, а пета се точка найпре изследи-
ти има, то можемо као извѣстно узети, да она јошь ќе
претресано. Ма како споро ишла такова претресања, то
је ипакъ немогуће, да пису главне черте пете точке већъ
убоште састављене, и мы за кратко време изчекујемо, да
се у смотренју или једногъ или когъ другогъ одъ ових
поединиј пытана коначни резултати получе.

Нетреба се чудити, ако чујемо, да у смотренју пытав-
ња, односећи се на неутралисање аландски острова и на
повољно опредѣленје положаја Русије у источномъ мору,
нишмо нашли на велике препоне и незгоде. Границе из-
међу Русије и Турске у малој Азији ће опредѣлене јед-
номъ комисијомъ. Карсъ ће нуждно морати подпасти о-
петь подъ Турску. Одржанъ своји одношава спрамъ
грчке цркве, то је једна точка, на коју ће Русија по је-
вой прилици при решавању четврте точке велику важност
полагати. Да, почемъ се савъ овай ратъ изъ тогъ пытав-
ња породио, зато се неможе узети, да ће сајоузници у
томъ пытавњу штогодъ попустити. То бы било врло
противусловно: забранити Русији свечано, да не ће у
Турску, а овамо съ друге стране дати јој на ту цѣљ
ключеве у руку.

Напротивъ тога потврђује „Конституционель“ у једномъ
очевидно иљ поуздане руке прпљномъ чланку, да по-
вратакъ Карса Турской, као и судба закавказкихъ тврди-
на засадъ јошь ќе рѣшена. Што се Бомарсунда тиче,

то увѣрава „Норъ“ да ће се за то пытанѣ врло слабо заузимати Европа, почемъ бы Шведска и у ономъ случаю, кадъ се небы аландска острова утврђивала, исто тако опасности изложена была одь стране Свеаборга, као и съ аландски острова.

Ако дакле саберемо све оно, што су досадъ западне силе получиле, онда ћемо видити, да то ће башь врло млого, и зато, ил' ће намъ ове конференције до 4. марта коначный миръ донети, или ће оне продолжити свое преговоре као конгресъ парискій.

Међутимъ се Француска и Енглеска снажно за ратъ спремаю, и не 10.000 него 20.000 Француза добили су заповѣсть, да се навезу у Марселю за Кримъ. Међутимъ е сазвана подъ заставу и пописна класа за 1856. год. И при свемъ томъ мы смо ипакъ ближе миру, него ли рату.

О ГЛАСИ.

(1—3) Разно селенѣ предало в Економическо - Топчидерско Заведеније у комисионъ на продао у бакалници Николе Ђорђевића спрамъ театра, а

Нови плугови са добро окованымъ колечкама, кои су за нашу земљу добро удешени, могу добити у Економическо-Топчидерскомъ Заведенију за 14 талира јданъ. Исто тако и

Калеме разны воћака

издае Економическо-Топчидерско Заведеније свакій данъ.

У Антулиной кући у пиварскомъ сокаку, и то на горњемъ спрату, има за издаванѣ подъ киріо о Ђурђевудну 2. квартира, састоји се јданъ изъ четири собе, 1 кујне са шпархертомъ, шпайзомъ, особеногъ одѣленија у подруму, једне штале за конј и једне шупе за кола, — другій пакъ изъ три собе, једне кујне са шпархертомъ и једногъ особеногъ одѣленија у подруму. — тко жели исто узети нека изволи прїавити се притежателю у истој кући. —

(3—3) Кућа покойногъ г. Фукса бывшегъ Началника рударскогъ, д- Началничества према Театру, продавае изъ слободне руке, ко бы дакле и сту жељо или купити или одь Ђурђевадне подъ киріо узети нека се изволи прїавити кодъ г. инцинира Цермана.

(4—6) Две мое магазе на Сави наодеће се продаемъ изъ слободне руке и то до Ђурђева дне т. год., ако ћу ий до реченогъ дана не продамъ, да ћу ий одь идућегъ Ђурђева дне подъ киріо. И у једномъ и другомъ случају ко има волю некъ се самномъ споразумѣ.

Никола Јоксићъ
Архиваръ и Регистраторъ Совета.

Подписаный дошавши ово
дана изъ Брива и Беча, под-
пуню в свою трговину, сва-
костручныи израђенимъ и не-
израђенимъ еспапима, по най-
новіої моди; зато препору-
чујући се поштованој публи-
ци и свима своимъ старимъ
муштеријама, обећава, найеф-
тинио цену, а притомъ най-
фини и найбржіј радъ.

Тома Стојановићъ,
шнайдеръ
кодъ Парица

У кући подписаногъ у абаџијской
шарпии дају се подъ киріо четири ле-
на дућана и четири магазе подъ у-
мјрену цену.

Надзорат. Прав. Топчид. добара
штаб. Капетанъ
Васа Илићъ.

ТЕЛЕРГАФСКЕ ДЕПЕШЕ.

У Кенигсбергу 22. Фебруара „Кенигсбергеръ цайтунгъ“ садржава сљедуоћу делешу изъ Петробурга одь 14. Фебруара: „Ђенераль Лидеръ явља са Крима, да се є онъ саставо 17. Фебруара са сајоничкимъ војсковођама кодъ каменогъ моста, где ће по заключеню паризки конференције заключено примирје.

Течай новаца : Дукати, 5. фор. 45 кр. за банке
Цванцигери : 102%.

(3—4) Како је подписаный отворјо фабрику винскогъ сирћета, то се препоручује гг. купцима, кои бы таковъ имати жељили, било на мало или на млого, па и у својимъ бурадима, да ће свакога врло добрији сирћетомъ и умјреномъ цјеномъ послужити. Фабрика се налази у Палилули кодъ „два голуба“, но моћи ће свакій, кои на мањи узети жељи, добити и у његовој кући, где је отворјо продавницу истогъ сирћета.

Ђорђе Молеровићъ.

У дућану кодъ подписаногъ на-
лази се за продају найфчији сапу-
на, мирисавы зейтива и помада изъ
енглески фабрика, а нарочито мири-
савы водица парижкогъ хижјенскогъ
друштва, кое никда нису овамо за-
продајо доношено, и кое, (съ неколи-
ко капљица у чаши воде умивајући
се) подмлађују кожу на рукама и о-
разу.

ТАНАСИЈ СТОЈАНОВИЋЪ

Берберина,
обитава на Теразијама у кући г. А. Симића

Стакло, одь киселе воде, до-
бра натурална карловачка бермета,
може се преко пута одь Читалишта
кодъ „Арапина“, добити за 7. гр. безъ
стакла, са стакломъ 8. гр.